HOOSHEECA

1 Kanu waa Eraygii Rabbiga oo u yimid
Hoosheeca ina Be'eeri wakhtigii dalka Yahuudah
ay boqorrada ku ahaayeen Cusiyaah, iyo Yootam,
iyo Aaxaas, iyo Xisqiyaah, iyo wakhtigii dalka
Israa'iil uu boqorka ku ahaa Yaaraabcaam ina
Yoo'aash.

Naagtii Iyo Carruurtii Hoosheeca

2 Rabbigu markuu Hoosheeca markii ugu hor-
raysay la hadlay, wuxuu Rabbigu Hoosheeca ku
yidhi, Tag, oo waxaad guursataa naag dhillo ah oo
waxaad yeelataa carruur dhillo dhashay, waayo,
dadka dalku Rabbigay ka fogaadaan sida naagu
ninkeeda uga sinaysata. 3 Sidaas daraaddeed wuu
tegey oo wuxuu guursaday Gomer oo ahayd ina
Diblaayim, oo iyana way uuraysatay, oo wiil bay
isagii u dhashay. 4 Markaasaa Rabbigu isagii
ku yidhi, Magiciisa waxaad u bixisaa Yesreceel,
waayo, in yar dabadeed waxaan dhiiggii Yesre-
ceel ka aar gudi doonaa reerka Yeehuu, oo bo-
qortooyada dadka Israa'iilna waan joojin doonaa.
5 Oo maalintaas ayaan qaansada dadka Israa'iil
ku jebin doona dooxada Yesreceel. 6 Oo haddana
mar kalay uuraysatay oo gabadh bay dhashay.
Markaasaa Rabbigu wuxuu isagii ku yidhi, Wax-
aad magaceeda u bixisaa *Lo-Ruxaamaah, waayo,
anigu mar dambe dadka Israa'iil u naxariisan
maayo, oo sinaba u saamixi maayo. 7 Laakiinse

* **1:6** Lo-Ruxaamaah = Mid aan loo naxariisan.

waxaan u naxariisan doonaa dadka Yahuudah,
oo waxaan iyaga ku badbaadin doonaa Rabbiga
Ilaahooda ah, oo kuma badbaadin doono qaanso,
ama seef, ama dagaal, ama fardo iyo fardooley
toona.
8 Oo haddana markii ay Lo-Ruxaamaah naaskii
ka gudhisay ayay uuraysatay, oo waxay dhashay
wiil. 9 Markaasaa Rabbigu isagii ku yidhi, Waxaad
magiciisa u bixisaa †Lo-Cammii, waayo, idinku
dadkayga ma ahidin, oo aniguna Ilaahiin idiin
ahaan maayo.
10 Laakiinse tirada dadka Israa'iil waxay ahaan
doontaa sida cammuudda badda oo kale, taasoo
aan la qiyaasi karin, lana tirin karin, oo waxay no-
qon doontaa meeshii laga yidhi iyaga, Dadkayga
ma ahidin, waxaa laga odhan doonaa, Idinku
waxaad tihiin wiilashii Ilaaha nool. 11 Oo dadka
Yahuudah iyo dadka Israa'iilba waa laysu soo
wada ururin doonaa, oo waxay dooran doonaan
mid madax iyaga u ah, oo dalkana way ka bixi
doonaan, waayo, maalinta Yesreceel maalin weyn
bay ahaan doontaa.

2

1 Waxaad wiilasha walaalihiinna ah ku tidhaah-
daan, *Cammii, gabdhaha walaalihiinna ahna
waxaad ku tidhaahdaan, †Ruxaamaah.

Ciqaabtii Iyo Soo Celintii Israa'iil

2 Hooyadiin barya, ee barya, waayo, iyadu ma
aha afadaydii, oo aniguna ma ahi ninkeedii. Oo

---

† **1:9** Lo-Cammii = Dadkayga ma aha. * **2:1** Cammii = Dadkayga † **2:1** Ruxaamaah = Mid loo naxariistay

wejigeeda ha ka fogayso dhillanimadeeda, oo
sinadeedana ha ka fujiso naasaheeda dhexdooda,
3 si aanan iyada u qaawin, oo aanan uga dhi-
gin sidii maalintii ay dhalatay, oo aanan uga
dhigin sidii meel cidla ah, oo aanan uga dhigin
sidii dhul engegan, oo aanan harraad ugu dilin.
4 Haah, oo carruurteeda uma aan naxariisan
doono, waayo, waa dhillo carruurteed. 5 Waayo,
hooyadood waa dhillowday, oo tii iyaga uuraysa-
tay waxay samaysay wax ceeb weyn ah, waayo,
waxay tidhi, Anigu waan daba gelayaa kuwa i
caashaqa ee i siiya kibistayda iyo biyahayga, iyo
suufkayga, iyo waxayga linenka ah, iyo saliid-
dayda, iyo cabniinkayga. 6 Haddaba bal eeg,
anigu jidkaaga waxaan ku awdi doonaa qodxan,
oo deyr baan iyada hor dhigi doonaa, si ayan
dhabbaheedii u helin. 7 Oo iyana waxay daba
geli doontaa kuwa iyada caashaqi jiray, laakiinse
ma ay gaadhi doonto. Way doondooni doon-
taa, laakiinse innaba ma ay heli doonto. Kolka-
asay odhan doontaa, Waxaan ku noqon doonaa
ninkaygii hore, waayo, markaasaa iiga roonayd
siday haatan tahay. 8 Waayo, iyadu ma ay
ogayn inaan anigu siiyey hadhuudhka, iyo kham-
riga, iyo saliidda, iyo inaan iyada ku badiyey
lacag iyo dahab ay iyagu Bacal ugu isticmaali
jireen. 9 Haddaba sidaas daraaddeed anigu had-
huudhkayga wakhtigiisa waan ceshan doonaa, oo
khamrigaygana xilligiisa waan ceshan doonaa, oo
suufkayga iyo waxayga linenka ah ee cawradeeda
dedi lahaana waan ka qaadi doonaa. 10 Oo
haatan waxaan soo bandhigi doonaa ceebteeda
iyadoo ay u jeedaan kuwa iyada caashaqi jiray,

oo ninna iyada kama samatabbixin doono gacan-
tayda. 11 Oo weliba farxaddeeda oo dhanna waan
wada joojin doonaa, tan ciidaheeda, iyo bilaheeda
cusub, iyo sabtiyadeeda, iyo shirarkeedaba. 12 Oo
waxaan baabbi'in doonaa geedaheedii canabka
ahaa iyo dhirteedii berdaha ahayd oo ay iyadu
tidhi, Kuwanu waa kiradaydii ay kuwii i caashaqi
jiray i siiyeen. Oo waxaan iyaga ka dhigi doonaa
duud, waxaana daaqi doona xayawaanka du-
urka. 13 Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan iyada
u taqsiiri doonaa maalmihii ay fooxa Bacaliim
u shidday, oo ay isku sharraxday hilqadaheedii
iyo dahabkeedii, oo ay daba gashay kuwii iyada
caashaqi jiray, anigase ay i illowday.
14 Haddaba bal eeg, qalbigeedaan soo jiidi
doonaa, oo cidladaan iyada keeni doonaa, oo si
qabow baan ula hadli doonaa. 15 Oo waxaan
iyada halkaas ka siin doonaa beeraheedii can-
abka ahaa, oo dooxada Caakoorna waxaan uga
dhigi doonaa albaab rajo, oo iyana halkaasay ku
jawaabi doontaa, sidii waagii ay dhallintayarayd
oo kale, iyo sidii maalintii ay dalkii Masar ka soo
baxday. 16 Oo waxay maalintaas noqon doontaa
inaad iigu yeedhid, Ninkaygiiyow, oo aadan mar
dambe iigu yeedhin, Bacalkaygiiyow, ayaa Rab-
bigu leeyahay. 17 Waayo, afkeeda waan ka fogayn
doonaa magacyada Bacaliimta, iyana mar dambe
magacooda lama soo qaadi doono. 18 Oo maal-
intaas waxaan iyaga aawadood axdi ula dhigi
doonaa xayawaanka duurka, iyo haadda samada,
iyo waxa dhulka gurguurtaba, oo dalka dhexdiisa
waan ka baabbi'in doonaa qaansada iyo seefta iyo
dagaalkaba, oo waxaan ka dhigi doonaa inay si

ammaan ah u jiifsadaan. 19 Oo waan ku guursan
doonaa inaad weligaaba tayda ahaatid. Haah,
oo waxaan kugu guursan doonaa xaqnimo, iyo
caddaalad, iyo raxmad, iyo naxariis. 20 Oo xataa
waxaan kugu guursan doonaa daacadnimo, oo
adna Rabbigaad ogaan doontaa. 21 Oo waxay
maalintaas noqon doontaa inaan jawaabo, ayaa
Rabbigu leeyahay. Waxaan u jawaabi doonaa
samooyinka, oo iyana waxay u jawaabi doon-
aan dhulka. 22 Oo dhulkuna wuxuu u jawaabi
doonaa hadhuudhka, iyo khamriga, iyo saliidda,
oo iyaguna waxay u jawaabi doonaan Yesreceel.
23 Oo anna dhulkaan iyada ku beeran doonaa, oo
waan u naxariisan doonaa tii aan naxariista heli
jirin, oo kuwo aan dadkayga ahaan jirin ayaan
ku odhan doonaa, Idinku dadkaygaad tihiin, oo
iyana waxay igu odhan doonaan, Adna waxaad
tahay Ilaahayo.

3

Maslaxaddii Hoosheeca Ee Afadiisa

1 Markaasaa Rabbigu igu yidhi, Haddana tag,
oo waxaad jeclaataa naag la caashaqo oo dhillo
ah, sida Rabbigu u jecel yahay dadka Israa'iil
in kastoo ay ilaahyo kale u jeestaan, oo ay je-
claadaan wax sabiib ah. 2 Sidaas daraaddeed
iyadaan ku soo iibsaday shan iyo toban xab-
badood oo lacag ah, iyo xomeer iyo badh oo
shaciir ah. 3 Oo waxaan iyada ku idhi, Waa inaad
wakhti dheer ii joogtaa, oo aadan dhilloobin, oo
aadan innaba nin kale naagtiis noqon, oo aniguna
sidaas oo kalaan kuu ahaan doonaa. 4 Waayo,
dadka Israa'iil wakhti dheer bay joogi doonaan

boqorla'aan, iyo amiirla'aan, allabarila'aan, iyo
tiirla'aan, eefodla'aan, iyo teraafiimla'aan. 5 Oo
markaas dabadeedna dadka Israa'iil way soo no-
qon doonaan, oo waxay doondooni doonaan Rab-
biga Ilaahooda ah, iyo Daa'uud oo boqorkooda ah,
oo ugu dambaysta ayay cabsi ula iman doonaan
Rabbigooda iyo wanaaggiisa.

4

Ashtako Lid Ku Ah Israa'iil

1 Dadka Israa'iilow, Rabbiga eraygiisa maqla,
waayo, Rabbigu dacwad buu la leeyahay dadka
dalka deggan, maxaa yeelay, dalka dhexdiisa
laguma arko run, ama naxariis, ama aqoonta
Ilaah toona. 2 Innaba wax kale laguma arko
dhaarasho been ah, iyo axdijebin, iyo dilid, iyo xa-
did, iyo sino mooyaane. Way soo fara baxsadaan,
oo dhiiggelid baa dhiiggelid ku xigsata. 3 Oo sidaas
daraaddeed ayaa dalku u barooran doonaa, oo
mid kastoo dhexdiisa degganuba waa macalu-
uli doonaa, oo xayawaanka duurka iyo haadda
samada, iyo xataa kalluunka badduna way wada
baabbi'i doonaan. 4 Laakiinse ninna yuusan
murmin, oo ninna yuusan mid kale canaanan,
waayo, dadkaagu waa sida kuwa wadaadka la
murma. 5 Oo adna maalinnimo waad turun-
turoon doontaa, oo habeennimona nebigu waa
kula turunturoon doonaa, oo anna hooyadaa
waan baabbi'in doonaa. 6 Dadkaygu waxay u
baabba'aan aqoondarro daraaddeed. Aqoonta
aad diidday aawadeed ayaan adiga kuu diidi
doonaa, oo innaba wadaad ii ahaan maysid,

maxaa yeelay, waxaad illowday sharcigii Ilaa-
haaga, oo aniguna waxaan illoobi doonaa carru-
urtaada. [7] Sidii ay u tarmeen si le'eg ayay igu
dembaabeen, haddaba sharaftoodii ayaan ceeb
u beddeli doonaa. [8] Iyagu waxay quutaan dem-
bigii dadkayga, wayna jeclaystaan xumaantoodii.
[9] Oo waxay ahaan doontaa in wadaadku noqdo
sida dadka oo kale, oo jidadkooda waan ciqaabi
doonaa, oo falimahoodana waan ka abaalmarin
doonaa. [10] Wax bay cuni doonaan, kamana
dhergi doonaan, way sinaysan doonaan, mana
tarmi doonaan, maxaa yeelay, waxay ka tageen
inay Rabbiga dhegaystaan. [11] Sinada iyo kham-
riga iyo khamriga cusububa qalbigay la tagaan.
[12] Dadkaygu waxay talo weyddiistaan waxooda
qoriga ah, oo ushooduna wax bay u sheegtaa,
waayo, damaca sinada ayaa iyaga qalday, oo
Ilaahoodii way ka tageen sida naag ninkeeda
ka dhillowda. [13] Waxay allabari ku bixiyaan
buuraha dhaladooda, oo foox bay ku shidaan
kuraha korkooda iyo geedaha alloon iyo libneh
iyo eelaah la yidhaahdo hoostooda, maxaa yee-
lay, waxay leeyihiin hoos wanaagsan, haddaba
gabdhihiinnu way dhilloobaan oo aroosadihiin-
nuna way sinaystaan. [14] Anigu ma aan ciqaabi
doono gabdhihiinna markay dhilloobaan amase
aroosadihiinna markay sinaystaan, waayo, ragga
qudhooduba waxay raacaan dhillooyin, oo waxay
allabari la bixiyaan sharmuutooyin, oo dadkii
aan wax garanaynna waa la wada afgembiyi
doonaa. [15] Dadka Israa'iilow, in kastoo aad dhil-
lowdaan, yaan dadka Yahuudah isla dembigaas
ku eedaysnaan, oo Gilgaal ha imanina, oo Bey-

taawen ha tegin, hana ku dhaaranina Rabbiga
noloshiisa. 16 Dadka Israa'iil waxay u madax
adkaadeen sidii qaalin lo'aad oo madax adag.
Haddaba Rabbigu miyuu iyaga u daajinayaa sidii
neef baraar ah oo berrin bannaan jooga? 17 Reer
Efrayim wuxuu raacay sanamyo, haddaba iska
daa. 18 Cabniinkoodii waa dhanaanaaday. Had
iyo goorba way sinaystaan. Taliyayaashooduna
aad bay ceebta u jecel, yihiin. 19 Dabayshu waxay
iyaga ku soo duudduubtay baallaheedii, oo iyana
allabaryadooda ayay u ceeboobi doonaan.

5

Xukunkii Ku Dhacay Israa'iil

1 Wadaaddadow, tan maqla, oo dadka
Israa'iilow, dhegaysta, oo reerka boqorkow,
dhegta u dhiga, waayo, xukun baa idinku
dhacaya, maxaa yeelay, waxaad ahaydeen dabin
Misfaah ku yaal, iyo shabag Buur Taaboor
ku kala fidsan. 2 Oo caasiyiintii aad iyo aad
bay layntii ugu dheeraadeen, aniguse kan
dhammaantood canaanta baan ahay. 3 Anigu
waan aqaan reer Efrayim, dadka Israa'iilna igama
qarsoona, waayo, haatan reer Efrayimow, waad
sinaysateen, dadka Israa'iilna way nijaasoobeen.
4 Falimahoodu u oggolaan maayaan inay
Ilaahoodii ku soo noqdaan, waayo, damaca
sinadu waa ku dhex jiraa, oo Rabbiga ma ay
yaqaaniin. 5 Waxaa dadka Israa'iil ku marag
fura kibirkooda, haddaba dadka Israa'iil iyo
reer Efrayimba waxay ku turunturoon doonaan
xumaantooda, dadka Yahuudahna way la

turunturoon doonaan iyaga. 6 Waxay kaxayn
doonaan adhyahooda iyo ishkinkooda iyagoo
Rabbiga doondoonaya, laakiinse isaga ma ay heli
doonaan, waayo, wuu ka noqday iyaga. 7 Rabbiga
khiyaano ayay kula macaamiloodeen, waayo,
waxay dhaleen carruur garacyo ah, haddaba bil
baa lagu baabbi'in doonaa iyaga iyo waxoodaba.

8 War buunka Gibecaah ka afuufa,
turumbadana Raamaah, oo Beytaawen ka
dhawaaqa. Reer Benyaamiinow, waa laydin
daba socdaa. 9 Dalka reer Efrayim wuxuu ahaan
doonaa meel cidlo ah maalinta canaanta. Waxaan
qabiilooyinka reer binu Israa'iil dhexdooda ka
ogeysiiyey waxa xaqiiqa ahaan u dhici doona.
10 Amiirrada dalka Yahuudah waxay la mid yihiin
kuwa durkiya calaamada soohdinta. Cadhadayda
ayaan ugu dul shubi doonaa sida biyaha oo kale.
11 Reer Efrayim waa la dulmay, oo xukun baa
lagu burburiyey, waayo, raalli bay ku ahaayeen
inay amarka daba socdaan. 12 Haddaba sidaas
daraaddeed reer Efrayim waxaan u ahay sida
balanbaallista oo kale, oo dadka Yahuudahna
waxaan u ahay sida waxa qudhmay oo kale.
13 Reer Efrayim markuu arkay cudurkiisa, oo
dadka Yahuudahna ay dhaawacooda arkeen,
markaasaa reer Efrayim wuxuu tegey dalka
Ashuur, oo wuxuu u cid dirsaday Boqor Yaareeb.
Laakiinse isagu ma awoodo inuu ku bogsiiyo,
oo dhaawacaaga kaa dawayn maayo. 14 Waayo,
waxaan reer Efrayim ku noqon doonaa sidii aar
libaax oo kale, oo dadka Yahuudahna waxaan
ku noqon doonaa sidii aaran libaax oo kale.
Anigu qudhayda ayaa jeexjeexan doona oo

bixi doona, waan la tegi doonaa, oo mid iga
samatabbixiyaana ma jiri doono. 15 Anigu
waan tegi doonaa oo waxaan ku noqon doonaa
meeshaydii, jeeray iyagu xumaantooda qirtaan
oo ay i doondoonaan. Iyagoo cidhiidhi ku dhex
jira ayay aad ii doondooni doonaan.

6

Toobadkeenidla'aantii Israa'iil

1 Ina keena aan Rabbiga ku noqonnee, waayo,
isagaa ina dillacshay, oo isagaa ina bogsiin doona,
isagaa wax inagu dhuftay, oo isagaa nabra-
heenna inoo duubi doona. 2 Laba maalmood
dabadeed ayuu ina soo noolayn doonaa, oo
maalinta saddexaadna wuu ina soo sara kicin
doonaa, oo hortiisaynu ku noolaan doonnaa. 3 Oo
aynu ogaanno, oo aynu dadaalno inaan Rab-
biga ogaanno. Soobixitinkiisa sida subaxda baa
loo hubaa, oo wuxuu inoogu iman doonaa sida
roobka, sida roobka dambe oo dhulka biyeeya.

4 Reer Efrayimow, bal maxaan idinku
sameeyaa? Dadka Yahuudahow, bal maxaan
idinku sameeyaa? Waayo, wanaaggiinnu waa
sida daruurta subaxnimo, iyo sida sayaxa aroor
hore baabba'a. 5 Sidaas daraaddeed waxaan
iyaga ku gooyay gacantii nebiyada, oo waxaan ku
laayay erayadii afkayga, oo xukummadayduna
waa sidii iftiinka soo baxa. 6 Waayo, waxaan
doonayaa naxariis ee ma aha allabari, oo aqoonta
Ilaahna waan ka jeclahay qurbaanno la gubo.
7 Laakiinse iyagu sidii Aadan oo kale ayay axdigii
ku xadgudbeen, oo halkaasay khiyaano iigula
macaamiloodeen. 8 Gilecaad waa magaalada

kuwa xumaanta ka shaqeeya, oo dhiig baa
wasakheeyey. 9 Oo sidii guutooyin shufta ahu
ay nin ugu gabbadaan ayaa guuto wadaaddo
ahu dhiig ku daadisaa jidka u baxa Shekem,
oo wasakhnimo bay sameeyeen. 10 Dadka
Israa'iil waxaan ku dhex arkay wax aad iyo
aad u xun. Reer Efrayim waxaa laga dhex
helay sino, dadka Israa'iilna way nijaasoobeen.
11 Dadka Yahuudahow, markaan dadkayga
maxaabiisnimada ka soo celiyo, beergoosasho
laydiin amray baa idiin taal.

7

1 Haddaba markii aan damco inaan dadka
Israa'iil bogsiiyo ayaa waxaa la soo bandhigaa
xumaantii reer Efrayim, iyo sharnimadii
dadka Samaariya, waayo, waxay sameeyaan
wax been ah, oo tuuggiina guduhuu galaa,
guutada shuftada ahuna dibadday wax ka
dhacaan. 2 Oo qalbiga kagama ay fikiraan inaan
xumaantooda oo dhan xusuusto. Haatan waxaa
iyagii dhinacyada ka hareereeyey falimahoodii,
oo way i hor yaallaan. 3 Waxay boqorka
kaga farxiyaan xumaantooda, oo amiirradana
beentooda. 4 Dhammaantood waa dhillayo, oo
waa sida foorno uu kibisdubuhu kululeeya oo
dabka ololintiisa joojiyaa uun markuu cajiinka
cajiimayo ilaa uu cajiinku khamiiro. 5 Maalinta
boqorkayaga amiirradu way isku bukaysiiyeen
kulaylka khamriga, isagu wuxuu gacanta u taagay
kuwo wax quudhsada. 6 Waayo, iyagu waxay
qalbigoodii u diyaariyeen sidii foorno oo kale intii

ay wax u gabbanayeen, oo kibisdubahoodiina
wuu hurdaa habeenkii oo dhan, oo aroortiina
qalbigu waa u qaxmayaa sida dab ololaya oo
kale. 7 Iyagu dhammaantood waxay u kulul
yihiin sida foorno oo kale, oo waxay baabbi'iyaan
xaakinnadooda, oo boqorradii oo dhammuna
waxay yihiin kuwa dhacay, oo dhexdooda
lagama arko innaba mid i barya. 8 Reer Efrayim
dadyowguu isku dhex qasaa, reer Efrayim waa
sida kibis aan la wada dubin. 9 Shisheeyayaal
ayaa xooggiisa dhammeeyey, oo isna maba
oga. Xataa cirraa ka soo baxday, oo isna maba
oga. 10 Waxaa dadka Israa'iil ku marag fura
kibirkooda, laakiinse iyagu uma ay soo noqon
Rabbiga Ilaahooda ah, mana ay doondoonin isaga
in kastoo ay waxyaalahaa oo dhan sameeyeen.
11 Reer Efrayim waa sida qoolley doqon ah oo
aan waxgarasho lahayn, waayo, iyagu waxay u
yeedhaan Masar oo waxay tagaan dalka Ashuur.
12 Markay tagaan waxaan ku kor fidin doonaa
shabaggayga, oo iyagaan u soo dejin doonaa
sida haadda samada, oo sidii ururkoodu maqlay
ayaan iyaga u edbin doonaa. 13 Iyagaa iska
hoogay, waayo, way iga ambadeen! Halaag
ha ku dhaco, waayo, way igu xadgudbeen! In
kastoo aan iyaga soo furan lahaa haddana been
bay iga sheegeen. 14 Oo qalbigooda igama ay
baryin, laakiinse sariirahooday ku kor ooyaan.
Waxay u soo wada shiraan hadhuudh iyo khamri
aawadood, oo anigana way igu caasiyoobaan.
15 In kastoo aan wax baray oo aan gacmahooda
xoogeeyey, ayay weliba shar ii fikiraan. 16 Way
soo noqdaan, laakiinse uma ay soo noqdaan

kan sarreeya. Iyagu waa sida qaanso khiyaano badan oo kale. Amiirradooduna seef bay ku le'an doonaan cadhada carrabkooda daraaddeed. Tanu waxay dalka Masar ku noqon doontaa wax iyaga lagu quudhsado.

8

Israa'iil Oo Goosanaya Ufo

1 Buunka afkaaga saar. Cadowgu sidii gor-
gor buu u imanayaa guriga Rabbiga, maxaa yee-
lay, dadku axdigaygay jebiyeen, oo sharcigay-
giina way ku xadgudbeen. 2 Way ii qayshan
doonaan, iyagoo leh, Ilaahayow, annagoo dadka
Israa'iil ahu waannu ku naqaan. 3 Dadka Is-
raa'iil way iska xooreen wixii wanaagsanaa, oo
iyaga cadowgu waa eryan doonaa. 4 Boqorray
boqradeen, laakiinse iyagu ma aha kuwa aan am-
ray, waxayna doorteen amiirro laakiinse anigu
ma aan aqoonsan. Lacagtoodii iyo dahabkoodi-
iba ayay sanamyo ka samaysteen, oo sidaas dar-
teed ayaa loo baabbi'in doonaa. 5 Samaariyey,
weyshaadii wuu diiday isagoo leh, Cadhaday-
dii aad bay ugu kululaatay iyaga. Ilaa goor-
mayan karayn inay daahir noqdaan? 6 Waayo,
xataa dadka Israa'iil ayaa kanu ka yimid, oo
nin saanac ahu baa sameeyey, oo Ilaah ma
aha. Hubaal weysha Samaariya waa la burburin
doonaa. 7 Waayo, waxay beertaan dabaysha,
oo dabaysha cirwareenta ah ayay soo goosan
doonaan. Hadhuudh taagan ma leh, baalkuna
midho ma dhali doono, oo hadduu dhalona,
shisheeyaa cuni doona. 8 Dadka Israa'iil waa
la liqay, oo haatan waxay quruumaha u dhex

joogaan sidii weel aan la doonayn. 9 Waayo,
iyagu waxay u keceen dalka Ashuur, oo waa
sidii dameer banjoog ah oo keligiis jooga. Reer
Efrayim waxay soo kiraysteen kuwa caashaqa.
10 In kastoo ay quruumaha dhexdooda dad ka
soo kiraystaan, haatan waan soo ururin doonaa
iyaga, oo waxay bilaabayaan inay la yaraadaan
sabab ka kacday culaabtii uu boqorkii amiirradu
iyaga saaray. 11 Reer Efrayim waxay badiyeen
meelo allabari, wayna ku dembaabeen, oo sidaas
daraaddeed meelaha allabarigu waxay iyaga u
noqdeen wax iyaga dembaajiya. 12 In kastoo aan
iyaga u qoraa kumanyaalka amar ee sharcigayga,
haddana waxaa lagu tiriyaa sida wax qalaad
oo kale. 13 Oo weliba allabaryadii qurbaanna-
dayda ahaana waxay ku allabaryaan hilib, wayna
iska cunaan, laakiinse Rabbigu iyaga ma aqbalo.
Haatan wuu soo xusuusan doonaa xumaantoodii,
oo dembiyadoodiina wuu ciqaabi doonaa, oo
Masar bay ku noqon doonaan. 14 Waayo, dadka
Israa'iil Abuurahoodii way illoobeen, oo waxay
dhisteen daaro waaweyn, dadka Yahuudahna
magaalooyin deyr leh aad bay u badsadeen, laaki-
inse anigu magaalooyinkooda ayaan dab ku soo
dul dayn doonaa, oo wuxuu wada gubi doonaa
daarahooda waaweyn oo dhan.

9

Ciqaabta Israa'iil

1 Dadka Israa'iilow, farxad ha ku rayraynina
sida dadyowga, waayo, waxaad ka tagteen Ilaahi-
innii sida naag ninkeeda ka dhillowday, oo wax-

aad aad u jeclaateen inaad caashaq lacag ku ki-
raysataan goob kasta oo hadhuudh. 2 Goobta
hadhuudhka lagu tumo iyo macsarada kham-
riguba iyaga ma ay quudin doonaan, oo kham-
riga cusubuna wuu gabi doonaa. 3 Iyagu ma ay
degganaan doonaan Rabbiga dalkiisa, laakiinse
reer Efrayim Masar bay ku noqon doonaan, oo
cunto wasakh ah ayay ku dhex cuni doonaan
dalka Ashuur. 4 Iyagu Rabbiga uma ay shubi
doonaan qurbaanno khamri ah, oo isagana kama
ay farxin doonaan. Allabaryadoodu waxay iyaga
ula mid noqon doonaan sida cuntada kuwa ba-
roorta. In alla intii wax ka cuntaana way wada
nijaasoobi doonaan, waayo, cuntadoodu waxay
ahaan doontaa mid ay nafsadoodu u hamuunta,
oo sooma ay geli doonto guriga Rabbiga. 5 Bal
maxaad samayn doontaan maalinta shirka weyn,
iyo maalinta iidda Rabbigaba? 6 Waayo, bal
eeg, iyagu waxay ka tageen halligaad, laakiinse
Masar baa iyaga soo urursan doonta, oo waxaa
iyaga aasi doonta magaalada Mof. Waxyaala-
hooda wacan oo lacagta ahna waxaa qaadan
doona maraboob, oo teendhooyinkoodana waxaa
ka soo dhex bixi doonta qodxan. 7 Maalmihii
ciqaabiddu waa yimaadeen, oo maalmihii abaal-
marintu waa yimaadeen. Dadka Israa'iilna way
ogaan doonaan. Nebigu waa nacas, ninkii ru-
uxa lahuna waa waalan yahay, waana xumaan-
taada badatay aawadeed, iyo cadownimada ba-
datay aawadeed. 8 Reer Efrayim wuxuu ahaa
waardiye Ilaahay la jira, laakiinse nebigii jidad-
kiisa oo dhan waxaa loo dhigay dabinkii shim-
birrodabadka, oo gurigii Ilaahiisna cadownimo

baa ku jirta. 9 Iyagu aad bay isu kharribeen sidii
wakhtigii Gibecaah. Isagaa soo xusuusan doona
xumaantooda oo wuxuu soo ciqaabi doonaa dem-
biyadooda. 10 Waxaan gartay in dadka Israa'iil
ay la mid ahaayeen canab cidlada ku dhex yaal,
oo waxaan arkay in awowayaashiin ahaayeen
sidii berdaha xilliga hore bislaada, laakiinse iyagu
waxay yimaadeen Bacal Fecoor, oo waxay gooni
isugu sooceen waxaas ceebta miidhan ah, oo
waxay u karaahiyoobeen sidii wixii ay jeclaayeen
oo kale. 11 Oo weliba reer Efrayimna sharaftoodu
waxay u haadi doontaa sidii shimbir oo kale, oo
innaba dhalasho, iyo uuraysi, iyo wallacid ma jiri
doonaan. 12 In kastoo ay carruurtooda koriyaan
haddana waan gablamin doonaa si aan ninna u
hadhin aawadeed, oo weliba iyagaa iska hoogay
markii aan ka tago! 13 Sidii aan Turos u arkay
ayaa reer Efrayim meel wacan lagu beeray, laaki-
inse reer Efrayim wuxuu carruurtiisa u soo bixin
doonaa kan wax laaya. 14 Rabbiyow, iyaga wax
sii. Maxaad siin doontaa iyaga? Waxaad siisaa
maxal dhiciya iyo naaso gudhay. 15 Xumaantoodii
oo dhammu waxay ku jirtaa Gilgaal, waayo,
iyaga halkaas baan ku necbaaday. Haddaba xu-
maanta falimahooda aawadeed ayaan iyaga uga
eryi doonaa gurigayga. Mar dambe ma aan je-
claan doono, waayo, amiirradooda oo dhammu
waa caasiyiin. 16 Reer Efrayim wax baa lagu
dhuftay, xididkoodiina waa qallalay, oo innaba
midho ma ay dhali doonaan! Oo xataa in kastoo ay
wax dhalaan, haddana waan wada layn doonaa
midhaha ay jecel yihiin oo maxalkooda. 17 Ilaahay

waa xoori doonaa, maxaa yeelay, codkiisii ma ay dhegaysan, oo waxay quruumaha dhexdooda ku ahaan doonaan kuwa warwareega.

10

1 Dadka Israa'iil waa geed canab ah oo bar-
waaqaysan, kaasoo midhihiisa soo bixiya, oo sida
midhihiisu u bateen ayuu meelihiisa allabariga
u badiyey, oo sida dalkiisu u barwaaqaysan
yahay ayay u samaysteen tiirar qurqurxoon.
2 Qalbigoodu waa kala qaybsan yahay, oo haatan
waxaa lagu heli doonaa gardarro. Meelahooda
allabariga ayuu wax ku dhufan doonaa, oo ti-
irarkoodana wuu wada kharribi doonaa. 3 Sida
xaqiiqada ah hadda waxay odhan doonaan, An-
nagu boqor ma lihin, waayo, Rabbiga kama cab-
sanno, haddaba bal maxaa boqor noo taraya?
4 Waxay ku hadlaan erayo aan waxba ahayn, iya-
goo si been ah ugu dhaaranaya markay axdiyo
gelayaan. Sidaas daraaddeed xukunku wuxuu
u soo bixi doonaa sidii dacarmariid ka soo baxa
beerta jeexjeexeeda. 5 Dadka dalka Samaariya
degganu aad bay u cabsan doonaan sanamyada
weylaha ah ee Beytaawen aawadood, waayo,
dadkiisa iyo weliba wadaaddadii ku rayrayn ji-
ray way u barooran doonaan sanamka, waana
sharaftiisii aawadeed, maxaa yeelay, way ka tag-
tay. 6 Oo weliba sanamkii waxaa loo qaadi
doonaa dalka Ashuur inuu Boqor Yaareeb gab-
baro u noqdo aawadeed. Reer Efrayim wuxuu
heli doonaa ceeb, oo dadka Israa'iilna waxay
ka ceeboobi doonaan taladooda. 7 Oo weliba

Samaariyana boqorkeedii wuxuu u baabba'ay
sida xumbada biyaha dul sabbayso. [8] Oo weliba
meelaha sare ee Aawen ku yaal oo dembiga
dadka Israa'iil ahna waa la wada dumin doonaa.
Meelahooda allabarigana waxaa ka soo kor bixi
doona qodxan iyo yamaarug. Waxay buuraha ku
odhan doonaan, War na qariya. Oo gumbura-
hana waxay ku odhan doonaan, Nagu soo dhaca.
[9] Dadka Israa'iilow, tan iyo wakhtigii Gibecaah
waad dembaabayseen. Halkaasay istaagaan si
aan dagaalkii lala dagaallamay carruurta dem-
bigu Gibecaah u gaadhin. [10] Markaan damco
ayaan iyaga edbin doonaa, oo dadyowga ayaa
isugu soo wada ururi doona iyaga, markii loo
xidho labadoodii xadgudub aawadood. [11] Oo reer
Efrayim waa sidii qaalin lo'aad oo la tababbaray,
taasoo jecel inay hadhuudhka ku tumato, laaki-
inse anigu waan u tudhay surkeedii qurxoonaa.
Reer Efrayim waxaan korkooda saari doonaa mid
iyaga fuula. Dadka Yahuudah dhulkay jeexi doon-
aan, reer Yacquubna waxay burburin doonaan
ciidda qallalan. [12] Nafsaddiinna xaqnimo wax
ugu beerta, oo si naxariista waafaqsan wax u
goosta, oo jabsada dhulkiinna jeexan, waayo,
waa wakhti ku habboon in Rabbiga la doon-
doona, ilaa uu yimaado oo uu xaqnimo idinku
soo dejiyo. [13] Waxaad falateen sharnimo, wax-
aad soo goosateen xumaan, oo waxaad cunteen
midhihii beenta, waayo, waxaad isku hallay-
seen jidkiinna iyo raggiinna tirada iyo xoogga
badan. [14] Haddaba sidaas daraaddeed buuq baa
dadkiinna ka dhex kici doona, oo qalcadihiinna
oo dhanna waxaa loo wada baabbi'in doonaa

sidii Shalman Beytarbeel maalintii dagaalka u
baabbi'iyey oo kale. Hooyada iyo carruurteediiba
ayaa dhulka lagu tuuray. 15 Sidaas oo kalaa Beytel
laydinkaga samayn doonaa, waana sharnimadi-
inna weyn daraaddeed. Markii waagu beryo ayaa
boqorka dalka Israa'iil dhammaantiis la baabbi'in
doonaa.

11

Jacaylkii Ilaah Ee Israa'iil

1 Markii Israa'iil ilmo yar ahaa waan jeclaan
jiray, oo wiilkaygii Israa'iil waxaan uga yeedhay
dalka Masar. 2 Sidii loogu yeedhay ayay iyagii
uga fogaadeen. Waxay allabari u bixiyeen Ba-
caliim, oo foox bay u shideen sanamyo xardhan.
3 Oo weliba reer Efrayim waan socod baray, oo
gacmahaygaan ku xambaaray, laakiinse iyagu ma
ay ogayn inaan bogsiiyey iyaga. 4 Waxaan iyaga
ku soo jiiday dad xadhkihiis iyo jacayl xidhmi-
hiis, oo waxaan u ahaa sidii kuwa daamankooda
harqoodka ka dejiya, oo waxaan hortooda dhigay
cunto. 5 Iyagu kuma noqon doonaan dalkii Masar,
laakiinse waxaa boqor u noqon doona kii reer
Ashuur, maxaa yeelay, iyagu way diideen inay
noqdaan. 6 Oo seef baa waxay ku dhici doontaa
magaalooyinkooda, oo waxay baabbi'in doontaa
qataarradooda, oo way wada dhammayn doontaa
iyaga, waana taladooda daraaddeed. 7 Dadkaygii
waxay ku tashadeen inay dib iga noqdaan. In kas-
too iyaga loogu yeedhay Kan ugu sarreeya, innaba
midnaba isaga ma sarraysiin doono. 8 Reer Efray-
imow, sidee baan idiin sii dayn karaa? Dadka
Israa'iilow, sidee baan idiin gacangelin karaa?

Sidee baan idiinka dhigi karaa sidii Admaah?
Oo sidee baan idiinka dhigi karaa sidii Seboyim?
Qalbigaygii wuu igu dhex rogmadaa oo naxariis
buu la dhaqaaqaa. 9 Anigu soo dayn maayo
kulaylka cadhadayda, oo u soo noqon maayo
inaan reer Efrayim baabbi'iyo, waayo, waxaan
ahay Ilaah, oo qof aadmi ah ma ihi. Anigu
dhexdiinna waxaan ku ahay Kan Quduuska ah,
oo magaalada cadho la geli maayo. 10 Iyagu
waxay daba geli doonaan Rabbiga oo sidii libaax
buu u ciyi doonaa, Markuu ciyo ilmihiisu xagga
galbeed bay ka iman doonaan iyagoo gariiraya.
11 Waxay iyagoo gariiraya u iman doonaan sidii
shimbir Masar ka soo baxday, iyo sidii qoolley
ka soo baxday dalka Ashuur, oo anigu waxaan
iyaga ka dhigi doonaa inay guryahooda iska deg-
ganaadaan, ayaa Rabbigu leeyahay.

Dembigii Reer Binu Israa'iil

12 Reer Efrayim waxay igu hareereeyaan
been oo waxaa dadka Israa'iil igu hareereeyaan
khiyaano, laakiinse dadka Yahuudah weli Ilaah
bay wax la xukumaan, oo Kan Quduuska ah ayay
daacad u yihiin.

12

1 Reer Efrayim waxay quutaan dabayl oo waxay
daba galaan dabaysha bari. Had iyo goorba been
iyo baabba' bay badiyaan, oo waxay axdi la dhig-
taan dadka dalka Ashuur, saliidna Masar bay u
qaadaan. 2 Oo weliba Rabbigu dacwad buu la
leeyahay dadka Yahuudah, oo wuxuu reer Yac-
quub u ciqaabi doonaa si waafaqsan jidadkooda,

oo wuxuu u abaalmarin doonaa si waafaqsan
falimahooda. 3 Yacquub markuu uurka ku jiray
walaalkiis buu cedhibta ku dhegay, oo markuu
nin noqdayna Ilaah buu la dagaallamay. 4 Haah,
oo wuxuu la dagaallamay malaa'igtii, wuuna ka
adkaaday, wuuna ooyay oo baryay. Wuxuu is-
agii ka helay Beytel, oo halkaasuu nagula had-
lay. 5 Rabbigu waa Ilaaha ciidammada. Rabbigu
waa magiciisa lagu xusuusto. 6 Haddaba sidaas
daraaddeed Ilaahaaga u soo jeeso, oo naxariista
iyo garsooridda xaji, oo had iyo goorna Ilaahaaga
sug.

7 Dadkaygu waa baayacmushtari, oo waxaa
gacanta ugu jira kafadihii khiyaanada, waxay je-
cel yihiin inay wax dulmaan. 8 Oo reer Efrayim
wuxuu yidhi, Sida xaqiiqada ah taajir baan noq-
day, oo maal baan helay, oo innaba hawlahayga
oo dhan lagama heli doono xumaan dembi ah.
9 Laakiinse anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahi-
inna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar, oo
weliba waxaan ka dhigi doonaa inaad mar kale
teendhooyin degganaataan sidii wakhtigii iidda.
10 Oo weliba waxaan la hadlay nebiyadii, oo wax-
aan badiyey waxyaalo aan tusay, oo nebiyadana
waxaan u soo dhiibay masaalooyin. 11 Reer Gile-
caad waa xumaan miidhan oo iyagu dhammaan-
tood waa wax aan waxtar lahayn. Waxay Gilgaal
ku allabaryaan dibiyo, oo weliba meelahooda al-
labarigu waa sida tuulmooyin ku dhex yaal jeexje-
exyada beerta oo kale. 12 Yacquub wuxuu ku dhex
cararay beertii Aram, oo Israa'iil inuu naag helo
buu u shaqeeyey oo ido u ilaaliyey. 13 Oo Rabbigu
reer binu Israa'iil nebi buu kaga soo bixiyey dalkii

Masar, oo nebi baa iyagii lagu ilaashay. 14 Reer
Efrayim si qadhaadh bay Rabbiga uga xanaajiy-
een, haddaba dhiiggoodu korkooduu ku hadhi
doonaa, oo ceebtoodana Sayidkoodu waa ku soo
celin doonaa.

13

Caradii Rabbiga Ee Reer Binu Israa'iil

1 Markii reer Efrayim hadleen waxaa jiray
gariir, oo dalka Israa'iil ayay isku dhex
sarraysiiyeen, laakiinse markay Bacal ku
gardarnaadeen ayay dhinteen. 2 Oo haatan aad
bay u sii dembaabaan, oo waxay lacagtooda
ka samaysteen taswiiro la shubay kuwaasoo
ah xataa sanamyo ay u samaysteen sida ay
waxgarashadoodu tahay, oo dhammaantoodna
waxaa weeye nin saanac ah sancadiis, oo waxay
ka sheegaan, Dadka allabariga bixiya weylaha
sanamyada ah ha dhunkadeen. 3 Haddaba sidaas
daraaddeed waxay noqon doonaan sida daruurta
subaxnimo, iyo sida sayaxa aroor hore baabba'a,
iyo sida buunshaha dabayshu ka kaxayso goobta
hadhuudhka lagu tumo, iyo sida qiiqa sholadda
ka baxa. 4 Laakiinse anigu waxaan ahay Rabbiga
Ilaahiinna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar,
oo waa inaydaan aqoonsan ilaah kale aniga
mooyaane, oo badbaadiye kale ma jiro innaba
aniga mooyaane. 5 Anigu waan idin iqiin markii
aad dhex joogteen cidladii ahayd dalka abaarta
badan. 6 Markii ay wax daaqeen ayay dhergeen,
oo markay dhergeen dabadeed ayaa qalbigoodii
kor u kacay, haddaba sidaas daraaddeed bay ii
illoobeen. 7 Sidaas daraaddeed waxaan iyaga ku

ahay sida libaax oo kale, oo sida shabeel ayaan
jidka ku ag dhawri doonaa. 8 Oo waxaan iyaga
uga hor iman doonaa sida orso gabneheedii
laga gablamiyey, oo waxaan jeexjeexi doonaa
xuubkii wadnahooda, oo halkaasaan iyaga ku
baabbi'in doonaa sidii gool libaax oo kale, oo
waxaa iyaga dildillaacsan doona dugaagga.
9 Dadka Israa'iilow, baabbi'inna waxaa sabab u ah
cadownimada aad ii qabtaan anoo caawiyihiinna
ah. 10 Haddaba magaalooyinkiinna oo dhan
ha idinku badbaadiyee meeh boqorkiinnii? Oo
meeye xaakinnadiinnii aad ka tidhaahdeen, Na
sii boqor iyo amiirro? 11 Anigoo xanaaqsan ayaan
boqor idin siiyey, oo haddana anigoo cadhaysan
ayaan idinka qaaday. 12 Xumaantii reer Efrayim
waa xidhxidhan tahay, oo dembigoodiina meel
baa lagu kaydiyey. 13 Oo waxaa iyaga ku soo kor
degi doonta murugtii naag foolanaysa. Iyagu waa
sida wiil aan caqli lahayn, waayo, haatan waa
wakhtigii uusan ku sii raagin meeshii carruurtu
ka soo dhalan jireen. 14 Anigu waxaan iyaga ka
soo furan doonaa xoogga She'oolka, oo waxaan ka
soo badbaadin doonaa dhimashada. Dhimashoy,
meeye belaayooyinkaagii? She'oolow, meeday
baabbi'intaadii? Toobaddu indhahayga way
ka qarsoonaan doontaa. 15 In kastoo uu
walaalihiis dhexdooda ku dhal badan yahay,
waxaa iman doonta dabayl bari ka timid,
taasoo ah neefta Rabbiga oo cidlada ka soo
baxaysa, oo ishiisa biyood way engegi doontaa,
oo durdurkiisuna wuu iska gudhi doonaa,
oo waa laga wada dhici doonaa khasnadda
alaabta qaaliga ahu ugu jirto. 16 Reer Samaariya

gardarradooda way qaadi doonaan, waayo, way ku caasiyowdeen Ilaahoodii. Seef baa lagu layn doonaa, dhallaankoodana dhulkaa lagu tuuri doonaa, oo naagahooda uurka lehna waa la dooxi doonaa.

14

Toobadkeeniddu Barakay Leedahay

1 Dadka Israa'iilow, u soo noqda Rabbiga Ilaahiinna ah, waayo, xumaantiinnii waad ku
dhacdeen. 2 Erayo ula taga Rabbiga, oo waxaad ku
tidhaahdaan, Xumaanta oo dhan naga fogee oo si wanaagsan noo aqbal, oo annaguna waxaan sidii dibi qurbaan ah kuu siin doonnaa caabudidda
bushimahayaga. 3 Reer Ashuur na badbaadin
maayo, oo annagu fardo fuuli mayno, oo weliba sancada gacmahayagana mar dambe ku odhan mayno, Waxaad tihiin ilaahayo. Waayo, agoontu
adigay naxariis kaa helaan. 4 Dibunoqoshadooda
waan bogsiin doonaa, oo waxaan iyaga u jeclaan doonaa si ikhtiyaar ah, waayo, cadhadaydii way
ka noqotay. 5 Waxaan dadka Israa'iil u noqon
doonaa sida sayaxa oo kale, oo iyaguna waxay u ubxin doonaan sida ubaxa oo kale, oo waxay xididdada u mudan doonaan sida Lubnaan oo
kale. 6 Laamahoodu way kala bixi doonaan
oo quruxdooduna waxay ahaan doontaa sidii geedka saytuunka, oo caraftooduna waxay
ahaan doontaa sidii Lubnaan oo kale. 7 Oo
kuwa hadhka hoos joogaana way soo noqon doonaan. Waxay u soo noolaan doonaan sida hadhuudhka oo kale, oo waxay u ubxin doonaan sida canabka oo kale. Udgoonkooduna wuxuu

ahaan doonaa sida khamriga Lubnaan oo kale.
8 Reer Efrayim waxay odhan doonaan, Bal
maxaa mar dambe annaga iyo sanamyo noo
dhexeeya? Anna waan u jawaabay oo waan fiirin
doonaa. Waxaan ahay sida geed beroosh ah oo
qoyan, midhihiinna xaggaygaa laga helaa. 9 Kii
xigmad lahu waxyaalahan ha fiirsado. Kii miyir
lahuna ha garto. Waayo, Rabbiga jidadkiisu waa
qumman yihiin, oo kuwii xaq ahuna way ku
socon doonaan, laakiinse kuwa xadgudbaa way
ku dhex dhici doonaan.

Kitaabka Quduuska Ah
The Holy Bible in the Somali language of Somalia, Adan Jim'ale Version

copyright © 1979, 2008 Society for International Ministries -- Kenya

Language: Somali

Translation by: SIM International

Somali, Kitaablka Quduuska Ah

This translation, published by the SIM, was published in 2008.

- If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at PO Box 72983, Nairobi, Kenya.
- This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http:// creativecommons.org/ licenses/ by-nc-nd/ 3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-08-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3ab4b284-9860-5955-80fb-586830f21756